

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๓๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๓๕/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๐ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายอรุณ หมุนนุ้ย ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนกรณีเข้ารับตำแหน่ง และจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้คัดค้านแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งพ้นเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยไม่ใช้ แบบแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศของผู้ร้อง และไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน กับไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องมีหนังสือแจ้ง ให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้องแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนกรณีเข้ารับตำแหน่ง และจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๖) (ข) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ซึ่งมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขณะผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองทรายขาว แม้ต่อมาผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ประกาศดังกล่าว

ยังคงกำหนดให้รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ แต่ผู้คัดค้านกลับยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งพ้นเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งไม่ใช้แบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศของผู้ร้อง และไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน กับไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านไม่ใส่ใจต่อการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติ อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนกรณีเข้ารับตำแหน่ง และจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี มีผลห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง นอกจากนี้ ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ การกระทำของผู้คัดค้านซึ่งจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

ส่วนคดีอาญาที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้านในข้อหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนกรณีเข้ารับตำแหน่ง และจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่ง องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากกว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ระบุว่าโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ จึงมีอายุความห้าปี ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนับแต่วันกระทำความผิด คดีเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) แม้ระหว่างพิจารณามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลง” ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าว มีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในเวลาที่ยื่นฟ้องคดี ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ในปัจจุบันก็บัญญัติหลักการนี้ไว้เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดต้องยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่ผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน กำหนดดังกล่าว จึงถือว่าผู้คัดค้านกระทำความผิดกรณีเข้ารับตำแหน่งในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และกระทำความผิดกรณีพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันที่ครบกำหนด ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องคดีนี้ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ อันเป็นการฟ้องภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้คัดค้านมาศาลภายในกำหนดอายุความดังกล่าวนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิด คดีผู้ร้องในส่วนนี้จึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ปัญหาเรื่องอายุความในคดีอาญาเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อย แม้ผู้คัดค้านไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม

พิพากษาว่า นายอรุณ หมุนนัย ผู้คัดค้าน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนกรณีเข้ารับตำแหน่ง และจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณี พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด ในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ก็มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ

เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุก จึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายรังสรรค์ ดวงพัตรา

นายปกรณ์ วงศาโรจน์

นายสุรทิน สาเรือง

นายสิทธิชัย โชคสวัสดิ์ไพศาล

นางสมศรี หรุจิตตวิวัฒน์

นายปกรณ์ มหรรณพ

นายไมตรี สุเทพากุล

นายวัฒนา วิทยกุล

นายปกิต สุวรรณพรหมา